

1895 års prislesteckning öfver utsädes-spanmål, landtbruks- diverse ekonom...

Fröodlingens fröhandel

Vardagstryck

National Library
of Sweden

N:o 3.

1895 ÅRS

PRISFÖRTECKNING

ÖFVER

UTSÄDES-SPANMÅL,
LANDTBRUKS- &
DIVERSE EKONOMIFRÖ

FRÅN

FRÖODLINGENS FRÖHANDEL

I

— GÖTEBORG. —

GÖTEBORG
WALD. ZACHRISSONS BOKTRYCKERI
1895

Ärade Rekvirenter torde godhetsfullt observera följande:

1:o. *Priserna äro att anse som fasta så länge innevarande förråd räcka.*

2:o. *All handel sker kontant. Till Rekvirenter, om hvilka vi sakna närmare kännedom, förbehålla vi oss rätt sända varorna mot efterkraf. För belopp understigande 25 kronor uttaga vi dock alltid betalning genom efterkraf. För återförsäljare hänvisas till särskilda öfverenskommelser, hvilka kunna ske genom samtal eller korrespondens.*

3:o. *Då minst 10 kg. på en gång af samma sort tagas, beräknas 100-kg.-priset. Vid mindre kvantiteter följes kg.-priset.*

4:o. *Varorna, omsorgsfullt emballerade, afsändas på rekvirentens risk och räkning till den ångbåts-, jernvägs- eller poststation som i rekvisitionen angifves. Behöfligt emballage — annat än papper — debiteras billigast möjligt och till samma pris, som det kostat oss. Debiterad emballage återtages icke utan särskild öfverenskommelse, och i intet fall senare än 10 dagar efter emottagandet af varan.*

5:o. *Rekvirenten torde uppge fullständigt namn och adress och detta så tydligt skrifvet, att vi kunna se till hvem och hvarthän det begärda skall sändas.*

6:o. *Orderna expedieras alltid i den ordning de inkomma, men bedja vi resp. kunder att ej vänta för länge med att insända desamma, dels emedan då så många på en gång inkomma, dels för att med säkerhet kunna påräkna nu inneliggande sorter.*

7:o. *Vår postadress är: Fröodlingens Fröhandel, Göteborg. Telegrafadress: Fröodlingen, Göteborg. Rikstelefon N:o 13 77.*

8:o. *Kontor och försäljningslokal: Drottninggatan 20; magasin i samma hus åt Södra Hamngatan (N:o 21).*

FRÖODLINGENS FRÖHANDEL, GÖTEBORG.

S. H. J.

På samma gång vi härmed ha äran öfverlämna vår **Landbrukskatalog** för året bedja vi få aflägga vår djupaste tacksamhet för förra årens angenäma förbindelser icke blott till alla våra direkta kunder utan äfven till alla dem, som varit oss behjälpliga att sprida kännedom om våra varor. Vårt bemödande skall äfven allt framgent vara och förblifva att fortfarande göra oss förtjenta af detta förtroende.

Fröodlingens Fröhandel är upprättad i afsigt att realisera en af de uppgifter, som lågo till grund för bildandet af Göteborgs och Bohusläns Fröodlings-Förening, nämligen att tillhandahålla Allmänheten bästa möjliga utsädesfrö och spanmål; och skola vi efter bästa förmåga fortfarande fullgöra ofvanstående uppgift och häfda det förtroende, som man på flera-handa sätt visat oss.

För att fröna skola kunna motsvara anspråken på en god vara, egna vi all möjlig omsorg åt valet af våra inköp, söka att i första rummet *skaffa godt inhemskt* frö samt vid köp af utländskt tillse, att det tages från sådana trakter, *att det kan anses ega en för vårt klimat nödig hårdighet*. — Att såväl spanmål som frö underkastas nödig rensning och sortering, så att de framträda så rena, som det är möjligt att med bästa maskiner åstadkomma, följer af ofvan uttalade grundsats. Ty till egenskapen af ett godt frö hör, utom att det skall vara hårdigt och besitta en viss groningskraft, att det är möjligast fritt från ogräs, väl sorteradt och storkornigt.

På det att Landtmannen måtte ega en fullständig trygghet för att endast äkta och pålitliga varor kommer honom tillhanda, ha vi ställt vår affär under *statskontroll*, d. v. s. under Styrelsens för Frökontrollanstalten i Göteborg, som utgöres af Göteborgs och Bohusläns Kongl. Hushållningssällskaps Förvaltningsutskotts Afdelning. Angående denna kontroll hänvisa vi till följande kontrakt.

»Kontrollöfverenskommelse mellan Styrelsen för Göteborgs och Bohus läns frökontrollanstalt och fröhandelsfirman Fröodlingens Fröhandel i Göteborg.

- 1:o. Kontrollen omfattar endast landbruksfröer och blott oblandade sådana.
- 2:o. Frövarorna säljas under garanti för äkthet, så vidt den af deras utseende och egenskaper kan utrönas, för alla de för hvarje sort i firmans gällande priskurant uppgifna analystal, men särskildt för en viss procenthalt *rent, grobart frö*, efter hvilken halt eventuel skadeersättning skall exakt beräknas. Dock förbehåller sig firman en ersättningsfri analysafvikelse af 10 0/0, då det gäller arterna af släktena gröe (*Poa*) och kaffe (*Alopecurus*) och 5 0/0 i fråga om öfriga fröslag.
Anm. 1. I afseende på ängsgröe (*Poa pratensis*) ikläder sig firman tillsvidare ingen ersättningskyldighet på grund af svårigheten att få tillförlitliga analysresultat i detta gräsfrö.
Anm. 2. Särskildt vid slutet af frösäsongen händer det, att man icke kan sälja frö med garanti; de ursprungliga fröpartierna hafva t. ex. tagit slut, och de nyinkomna hinna icke blifva undersökta innan de skola säljas. Det kan således inträffa fall, då frön säljas utan garanti.
- 3:o. Köpare, som önskar få den af firman lemnade garantien kontrollerad, skall låta efterundersöka sina köpta frövaror på den under Kongl. Landbruksstyrelsens kontroll stående och med understöd

af statsmedel inrättade frökontrollanstalten i Göteborg, hvilken föreståndare, Doktor J. E. Alén meddelar köparen resultatet af efterundersökningarne jämte uträkning af eventuel skadeersättning.

Anm. Naturligtvis står det köpare fritt att på egen bekostnad anlita äfven annan med statsmedel understödd frökontrollanstalt.

- 4:o. En hvar eger rätt till *kostnadsfri efterundersökning* på frökontrollanstalten i Göteborg endast af de fröpartier, af hvilka i en vägning köpts minst:

500 kilo af spannmål,

25 kilo af fröslag, hvilkas pris är högst 50 öre pr kilo och

10 kilo af öfriga fröslag.

- 5:o. Hvarje fröparti, som sålts med garanti och rätt till efterundersökning, åtföljes af en firmamärkt propåse, hvarå garantitalet är påskrifvet af säljaren, hvilken äfven å räkningen uppgifver lämnad garanti.

- 6:o. Vill köparen begagna sin rätt till kostnadsfri efterundersökning, skola nämnda propåsar användas för att deri innesluta på vederbörligt sätt uttagna prof. De förseglade påsarne skola snarast möjligt med betalad frakt insändas till Frökontrollanstalten i Göteborg, åtföljda af intyg om proftagning enligt följande formulär:

Undertecknade, opartiska vittnen, intyga härmed, att i vår närvaro medföljande prof äro på sätt och tid, Fröodlingens Fröhandel föreskrifvit, tagna af från Fröodlingens Fröhandel till ... (köparens namn) ... (ställets namn och postadress) ... den (dato och årtal) ... ankommet och till honom försåldt frö; att det med Fröodlingens Fröhandels plomber och köparens adress försedd emballaget därvid öppnades; att detsamma då var helt och torrt samt ej visade spår af att fröet genom fuktighet eller på annat sätt skadats under eller efter dess transport till köparen; att profver som bevis för rätt till kostnadsfri efterundersökning äro inlagda i de af Fröodlingens Fröhandel för detta ändamål medsända påsar, hvilka med ena vittnets här aftryckta sigill förseglats.

.... den 189..

(Vittnens underskrift.)

(Ena vittnets sigill.)

- 7:o. Vid proftagning för efterundersökning skall sålunda förfaras:

Emedan firman vid varornas afsändande plomberar emballaget och icke ansvarar för skada eller vigtförlust, som uppkommer under eller efter varornas transport till köparen, så bör denne genast vid varornas mottagande i opartiske vittnens närvaro undersöka, om emballaget är helt och torrt samt varorna oskadade. Om möjligt vid samma tillfälle, men senast tre dagar där-
efter, brytes plomberingen och uttages noga större prof på skilda ställen i säcken — finnas flera säckar med samma sort och kvalitet, måste prof uttagas på skilda ställen ur alla — hvilka alla prof noggrant omblandas på ett rent underlag, innan man uttager det för undersökning behöfliga, nämligen af småkorniga fröslag 100 å 250 gram, af storkorniga (såsom säd och en del ärtväxter) 1 å 2 kilo.

- 8:o. Det af ofvanstående, som är af vikt att delgifva allmänheten, meddelas i Fröodlingens Fröhandels priskurant för landtbruksfrön.

Göteborg den 16 Februari 1894.

G. SNOILSKY.

Volr. Koch.»

Alla våra gräsfröer garantera vi fria från den i hög grad skadliga och förhärjande *klöfversnärjan* (*Cuscuta Trifolii*).

Som innehafvaren af affären sjelf är fackman, kan man alltså, i den mån hans tid medgifver, påräkna, om det möjligen för en eller annan sak kan befinnas nödigt, att erhålla fullt praktiska och tillförlitliga upplysningar om hithörande sakers odling och användning. — Namn på kulturväxter och i vårt land förekommande vilda växter meddelas afgiftsfritt, om väl torkade eller i öfrigt väl bevarade sådana insändas.

Göteborg i Februari 1895.

Vördsammast

för **Fröodlingens Fröhandel,**

J. E. Palmér.

I. Spanmål.

Under denna rubrik intaga vi endast de sorter, som på ett eller annat sätt gjort sig förtjänta af allmännare uppmärksamhet. Ingen sort förordas vi till allmänt bruk förr, än den befunnits äga de förutsättningar, som fordras för att sorten skall lämna en säker afkastning. Af många firmor, ja till och med af sådana, som borde äga förstånd på att göra skilnad emellan för vårt land passande och icke passande sädesslag, ha under de senaste åren införts en hel del nya sorter, hvilka, sedan de förordats till allmänt bruk, befunnits vara till större eller mindre del olämpliga för vårt klimat. Sådana experiment, huru nyttiga de än äro, då de utföras i smått och som *försök*, äro i allmänhet alldeles för dyra för den enskilde landbrukaren, som är hänvisad att lefva af sin egen jords afkastning.

Likaledes förordas man till odling samma sort för t. ex. Norrland som för Skåne, och allt för liten hänsyn tages till de helt och hållet olika temperaturförhållandena, som äro rådande emellan dessa så olika delar af vårt land. Se t. ex. endast för att taga en af de allmännaste kulturväxterna till föredöme, huru den mycket spridda och äfven flerstädes med framgång odlade probsteierhafren förordas till odling öfverallt. Man tror på goda löften och berättelser från andra håll, men då skördetiden kommer, finner man sig ofta besviken. På samma sätt är det med det mycket beprisade squareheadhvetet samt icke minst då det är fråga om blandningar till fleråriga vallar.

Vi vilja härmed icke utdöma alla nya sorter, nej tvärtom förordas dem till ytterligare försök, men med urskilnad. Låt det endast till en början stanna vid *försök* och sedan, då en eller annan sort befunnits tjänlig för förhållandena, intag den för odling i större skala.

Ingen spanmål utföres i marknaden förr än den blifvit omsorgsfullt rensad och sorterad. Att spanmålen genom denna behandling mycket fördyras, är lätt att inse, då vid sorteringen mången gång bortgår ända till 20 % af varans vikt. Men här kan satsen: den som köper dyrt, köper billigt, tillämpas. Ty det är nog samt bekant, att ett storkornigt utsäde ger en kraftigare planta än ett småkornigt och alltså behöfver större utrymme, på samma gång den ger större afkastning, i följd hvaraf utsädesmängden minskas, och således redan här af en vinst uppstår. Dessutom förminskas ogräset på samma gång endast rent utsäde utsås. Låtom oss ej håller glömma den viktiga faktorn, att ett storkornigt och jämnt utsäde ger en storkornigare och jämnare skörd.

Men vi skola ej tro, att vi uppnå de glänsande resultat, som vi allt emellanåt höra omtalas, endast genom att plöja, harfva, så och skörda, utan måste vi vid all odling af såväl det ena som det andra, för att uppnå önskad resultat, äga jorden i det skick och den *kultur*, som fordras för hvar och en sort, ty endast då bibehåller sig arten *konstant*. Särskildt gäller detta om alla förädlade varieteter. Innan jorden kommit i detta bättre tillstånd, böra vi nöja oss med odlandet af mindre fordrande sorter, hvilka där dels bibehålla sig och dels många gånger lämna bättre afkastning. Dock vilja vi ej förordas för många sorter till odling såvida ej tillräckligt utrymme finnes för dess lämpliga förvaring, ty en blandning uppstår lätt, och i och med detsamma varan är blandad, sjunker den i pris, ett förhållande, som vi ej nog kunna framhålla.

Önskas större partier af spanmål och anmälan därom göres tidigt, kunna priserna något reduceras.

Hvete, Vinter- (*Triticum vulgare hibernicum*).

» » flera sorter.

Om dessa sorter hänvisa vi till våra meddelanden i juli och augusti.

» Vår- (*T. vulgare vernum*).

» » vanligt borsthvete, Grob. 99 %, Renh. 99 %* 100 kg. Kr. 17.00.

» » Heines förbättrade Kolben-, Grob. 99 %, Renh. 99 % » » 17.00.

» » Emma-, Grob. 99 %, Renhet 99 % » » 20.00.

Vårhvetet är ej så bördigt som vinterhvetet, men förtjänar dock att odlas, när det är billigare att frambringa.

* Grobarheten å spanmål garanteras af oss aldrig högre än 99 %. Likaså ej håller renheten, fastän många af våra analyser visa 100 %.

Heines förbättrade kolbenhvete är en sort, som sedan några år tillbaka varit odlad här i landet med godt resultat. Kan förordas till odling i Södra och Mellersta Sveriges södra del samt i Mälare-provinserna. Detta, som vi i år föra, är sedan fem år tillbaka odladt i norra delen af Westergötland med bästa resultat och bör således vara hårdigare än sådant från södra delen af landet.

Emma-vårhvetet är odladt i Skåne, och har vår under året gifvit glänsande resultat. Kan med någorlunda trygghet odlas åtminstone i södra Sverige. Bör dock användas med försigtighet.

Råg, Vinter- (*Secale cereale hibernicum*), flera sorter.

- » Midsommars-. Grob. 98 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 16.50.
- » Vår- (*Secale cereale vernum*).
- » » engelsk, odlad här sedan flera år tillbaka. Grob. 99 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 16.00.
- » » jätte, mycket gifvande sort. Grob. 99 %, Renh. 99 % 100 » » 16.50.

Odlingen af vårråg har nu åter börjat uppmärksammas, i det denna råg allmera börjar efterfrågas. Den är lågväxtare än den vanliga vinterrågen och har mindre anspråk på jordens beskaffenhet. De här båda anförda sorterna äro de bästa man känner och i afkastning snart nog jämgoda med vinterrågen. Äro föga ömtåliga och kunna med fördel odlas i hela Södra och Mellersta delen af landet.

Korn (*Hordeum*).

- » 6-radigt, hafrefritt, af vår sedan flera år omtäckta stam, absolut rent . . 100 kg. Kr. 16.00.
- » 6- » s. k. Himmelskorn, skallöst » » 20.00.
- » 2- » vanligt, hafrefritt » » 15.00.
- » 2- » Chevalier » » 20.00.

Samtliga kornsorter äro odlade i Bohuslän eller Vestergötland med undantag af chevalierkornet, som är från Skåne. Detta senare bör ej till allmänare odling förordas norr om Mälaren, utan bör man då välja de mera tidigmognande 6-radiga sorterna.

Särskildt framhålles vårt 6-radiga ö-korn, odladt på öar i bohusländska skärgården, utsatt för såväl nordan- som de här svåra vestanvindarne. Är med framgång odlad som försök i Norra Sverige och har resultatet därifrån blifvit det bästa.

Himmelskornet (eller Himalaya-kornet) är med framgång odladt på mossjord, hvarst det påstås skall bli utmärkt.

Hafre (*Avena*).

- » Svart, Plym-, Vigt pr 1000 korn 30 gr. Grob. 98 %, Renh. 98 % 100 kg. Kr. 15.00.
- » Hvit, Ny Zeelands- » » » 30 » » 98 » » 99 » » 13.50.
- » » Canada- » » » 29 » » 98 » » 99 » » 13.75.

De två sistnämnda äro på grund af sin höga vikt, storkornighet och bländande hvita färg lätta att afyttra. De äro tidiga, men fordra dock god jord och måste vid skörde-tiden passas så, att de ej få drösa. Afkastningen är hög. Sorterna äro i utlandet mycket värderade. Den svarta hafren bör ej odlas å trakter, där den förlorar sin färg, likasom man ej bör å sådana orter, där denna hafre bibehåller sig, odla hvit, ty då blifva bägge sorterna så fort blandade, hvarigenom värdet å båda faller.

- » » Svensk. Vigt pr 1000 korn 26 gr. Grob. 98 %, Renh. 99 % . . 100 kg. Kr. 14.00.

Småkornig. Är på den magra jorden att föredraga framför såväl Probsteier- som Ny-Zeelands-, Canada- eller svarthafre, hvilka där mer eller mindre urarta. Är mer än 14 dagar tidigare än probsteierhafren. Har en vacker hvit färg, och uppnår en ganska hög vikt, ända till 90 å 95 kg. pr gammal tunna. Torde vara den tidigaste och mest hårdiga af alla sorter. För skogstrakter är denna sort den lämpligaste, enär den säkert mognar alla år så tidigt, att skörden af densamma kan företagas i vanlig tid. Är på sådana lokaler värd mycken uppmärksamhet.

- » » Probsteier-, N:o 1. Vigt pr 1000 frö 34 gr. Grob. 99 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 13.00.
- » » » » 2. » » » 31 » » 98 » » 99 » » 12.00.

Storkornig, gulhvit. Är på grund af sin stora bördighet på god jord mycket efterfrågad. Är dock mycket senare än någon annan af ofvanstående sorter och mognar under sena och regniga år ej allstädes. För Norrland är denna sort alldeles olämplig och skulle han där på ett eller annat ställe lyckas ett eller ett par år, misslyckas han sedan

lika många. För mellersta Sverige är han endast att föredraga på sådana ställen, där man med visshet vet, att naturen ej lägger hinder i vägen för mognaden. På låga mossar, skogstrakter eller liknande ställen bör man dock i allmänhet odla tidigare sorter.

Ärter (*Pisum sativum*).

»	Hvita, s. k. Östgöta, handplockade, utmärkta, Grob. 99 %, Renh. 99 %	100 kg. Kr. 18.50.
»	» Viktoria, handplockade, storkorniga	» » » » » 24.00.
»	Gröna, utmärkt sort, mycket rikbärande, handplockade	» » » » » 22.00.
»	Gråa (<i>Pisum arvense</i>), handplockade	» » » » » 23.00.
»	» s. k. Peluschker (<i>P. arvense</i> var.), se grönfoderväxter	» » » » » 17.00.

De vanliga s. k. östgötaärterna äro kända för sin tidiga mognad.

Viktoriaärterna äro något senare, men mera gifvande, ovanligt storkorniga samt ej nogräknade på jordmån.

De gröna ärterna äro äfvenledes mycket rikbärande och omtyckta.

De gråa odlas med stor fördel tillsammans med bönor på lerjord. Dessa gråa ärter äro stora, kantiga och brunaktiga, betydligt mera gifvande än den vanliga något grönaktiga sorten. — Peluschker, se grönfoderväxter.

Bönor (*Vicia Faba*).

»	Vanliga häst- eller bondbönor, absolut rena, Grob. 99 %, Renh. 99 %	100 kg. Kr. 14.00.
---	---	--------------------

Vicker (*Vicia*).

»	Vanliga gråa (<i>V. sativa</i>), svenska N:o 1. Rena, Grob. 99 %, Renh. 99 %	100 kg. Kr. 13.50, » » —.20.
»	» » N:o 2, något hafreblandade	» » 12.50, » » —.15.
»	hvita (<i>Vicia sativa leucosperma</i>), svenska	» » 20.00, » » —.25.
»	sötvicker, s. k. skotska, storfröiga, svensk skörd	» » 25.00, » » —.30.

Alla sorterna användas som grönfoder, mer eller mindre blandade med annan värsäd.

»	Hopetown, hvitblommiga, grünfröiga	100 kg. Kr. 32.00 kg. Kr. —.35.
---	------------------------------------	---------------------------------

Hopetown-vickerna sakna den beska smak, som andra vicker äga och äro synnerligen lämpliga som foder åt alla slags djur. Äro dock något senare än de vanliga, men lämna betydligt större afkastning.

»	Narboniska (<i>Vicia Narbonensis</i>) (bönvicker) svensk skörd	kg. Kr. —.55.
---	--	---------------

Storkornigare än den vanliga vickern. Odlas med fördel tillsammans med bönor eller dylikt, som lämpar sig för stöd. Bladrika och ätas med största begärlighet af kreaturen.

»	Luddvicker (<i>Vicia villosa</i>), svenska, rena, Grob. 95 %	100 kg. Kr. 30.—, pr kg. —.35.
---	--	--------------------------------

Se vidare under grönfoderväxter.

»	Öfriga vickerarter, se baljväxter.	
---	------------------------------------	--

II. Rotfruktsfrö.

Odlingen af rotfrukter börjar nu äfven hos oss att allt mer vinna insteg, i det landtmännen mera inse den stora fördel och det goda ekonomiska resultat, som vinnes genom odlingen af dessa. Att jorden befrias från ogräs, att ett mera rationellt och intensivt landbruk därigenom blir följden, äro fördelar värda all uppmärksamhet.

Vid all sådd af rotfrukter bör man aldrig spara på utsädet, synnerligast som det är så billigt; man skall tusen gånger hellre så för mycket än för litet, ty vid gallringen är det mycket lättare att upprycka öfverflödiga plantor än att plantera dit dem. Isynnerhet vid sådd af rofvor och kålrötter bör man alltid låta jordlopporna få »tillräckligt bete» och laga så, att man har tillräckligt med plantor för att fylla möjligen uppkomna luckor.

Kålrötter (*Brassica Napus rapifera*). Grobarhet 94—98 %. Renhet 99 %.

»	gröntoppiga gula, svenskt frö	100 kg. Kr. 200.—, kg. Kr. 2.20.
»	» » skotskt »	» » 72.—, » » 0.80.

Kålrötter rödtoppiga gula Bangholm	100 kg. Kr. 71.—, kg. Kr. 0.80.
» » » Elephant. Störst och skönast af alla sorter » » »	125.—, » » 1.40.

Sådden af kålrötter företages i maj och utsås på drill 5—6 kg. pr hektar (1 hektar = 2 tunnland). Jorden bör såväl för kålrötter som för rofvor vara i full växtkraft samt föregående år rikligen gödslad. I fodervärde öfverträffa kålrötterna (eller som de ofta kallas *rotabaggar*) vida rofvorna, men äro mera nogräknade på jordmån och gifva ej så stor afkastning som de senare. Ofvan anförda sorter äro förträffliga såväl i hushållet som för utfordring i ladugården.

Rofvor, Turnips (*Brassica Rapa rapifera*). Grobarhet 96—99 %.

» hvita runda, White Globe	100 kg. Kr. 95.—, kg. Kr. 1.05.
» » » rödtoppiga, Grey Stone, utmärkt sort	» » 73.—, » » 0.80.
» » » gröntoppiga, Norfolk	» » 80.—, » » 0.90.
» » » långa, rödtoppiga, Tankard	» » 105.—, » » 1.15.
» » » gröntoppiga, »	» » 110.—, » » 1.25.
» gula runda, gröntoppiga, Dales hybrid	» » 76.—, » » 0.85.
» » » » Fosterton hybrid, förbättrade äkta » » »	100.—, » » 1.10.
» » » » Early improved, passande bäst för sensådd » » »	84.—, » » 0.95.
» » » » Bullock, Aberdeen.	» » 75.—, » » 0.85.
» » » » rödtoppiga, Bullock, Aberdeen.	» » 74.—, » » 0.85.
» » » långa, Bortfelder, tyska, äkta	» » 80.—, » » 0.90.
» » » » Yellow Tankard	» » 90.—, » » 1.00.
» stubbrofvor, långa, gröntoppiga, Ulmer	» » 110.—, » » 1.20.

Med undantag af bortfelderrofvan är såväl rof- som kålrötter af skotsk odling och taget direkt från Skottlands mest framstående odlare. Angående odlingen af rofvor gäller detsamma som ofvan är sagdt om kålrötterna. Sådden företages dock senare, strax före midsommar, och äro de ej särdeles nogräknade på jordmån. De hvita rofvorna äro vanligtvis störst och mest gifvande, men äro ej så hållbara som de gula, hvarföre man vid utfordringen uppfodrar dessa först och, då de äro slut, börjar man med de gula samt sist kålrötter och betor. Sorten »Grey Stone» påstås ej gifva bismak åt mjölken. Bortfelderrofvarna äro hållbara ända till fram i april.

Foderbetor (*Beta cicla*). Grobarhet. 88—92 %.

» Mammuth (Elvetham), stor röd, förädlade, äkta,	100 kg. Kr. 68.—, kg. Kr. 0.75.
» Golden Tankard, flaskformig, stor, gul, äkta	» » 80.—, » » 0.90.

För att betodling skall lyckas, bör jorden vara grundligt täckdikad och tillräckligt djupt bearbetad, samt får på intet sätt lida af någon syra. Betorna höra till våra bästa foderväxter och äro synnerligast att rekommendera som foder åt mjölkkor, i det de ej gifva mjölken någon bismak. Sådden företages i april och man bör använda 18—20 kg. pr hektar.

Sockerbetor (*Beta cicla*). Grobarhet 85 %. Renhet 98 %.

» Vilmorins förbättrade, sockerrikast	100 kg. Kr. 100.—, kg. Kr. 1.10.
---	----------------------------------

Hvad som ofvan sagts om foderbetorna gäller i ännu högre grad om dessa. Dessutom får jorden ej vara nygödslad, ty sockerhalten minskar då betydligt. Ofvan anförda sort är den sockerrikaste som finnes och odlad af Tysklands mest framstående odlare af dessa sorter.

Morötter (*Daucus Carota*). Grobarhet 59—90 %.

» Champion, gula, långa, tjocka, svenskt frö, afrifvet	100 kg. Kr. 200.—, kg. Kr. 2.20.
» Belgiska jätte, hvita, förbättrade	» » 180.—, » » 2.00.
» » » » » afrifvet frö	» » 120.—, » » 1.35.
» Vogesiska (franska), korta, tjocka, hvita, afrifvet frö	» » 200.—, » » 2.25.
» Orangegula, gröntoppiga, jätte, äkta	» » 100.—, » » 1.10.
» Saalfelder, gulröda	» » 100.—, » » 1.10.
» James, medellånga, röda, äkta, skotskt frö	» » 200.—, » » 2.20.
» » » » » » afrifvet	» » 250.—, » » 2.75.

Morötter St. Valerie, cinnoberröda, släta, utmärkta	100 kg. Kr. 135.—, kg. Kr. 1.50.
» Altringham, stora, röda, vanliga	» » 120.—, » » 1.35.
» » » » förbättrade	» » 170.—, » » 1.90.

Af ofvan anförda sorter kunna de tre sistnämnda med fördel odlas såväl för ladugården som köket. Särskildt fästa vi uppmärksamheten på St. Valerie, som både genom sin afkastning, sin jämna form och vackra röda färg ådragit sig stor uppmärksamhet. Bör dock ej gömmas för vårbehovet, ty den håller sig föga längre än till februari. Men man kan då ersätta dem med någon annan af de anförda arter.

Champion är en jämförelsevis ny sort, som på de ställen, där den blifvit odlad fått de amplaste loford. Den är synnerligen bördig och står i detta hänseende närmast den gamla allmänt omtyckta belgiska moroten och sättes af många före denna. Denna sort är mycket omtyckt i Danmark och har hos oss gifvit mycket godt resultat.

Den morotsort som i Tyskland ådragit sig största uppmärksamheten för hästfoder är den korta *Vogesiska*, detta dels på grund af sin behagliga form, sin lätthet att odla samt sin rika afkastning. Är äfven härstädes försökt på flera ställen med allra bästa resultat.

Utsädesmängden af morotfrö är c:a 6 kg. pr har vid drillsädd af afrifvet frö; af oaf-rifvet dubbelt.

Palsternackor (*Pastinaca sativa*). Grobarhet 69—80 %.

» Långa, hvita, vanliga	100 kg. Kr. 75.—, kg. Kr. 0.95.
» Yersey, långa fina, hvita	» » 110.—, » » 1.20.

Palsternackorna höra till våra yppersta foderväxter, men kunna dock svårigen undantränga de öfriga på den grund att deras afkastning är för låg. Man kan så dem om hösten eller våren, och kunna de äfven följande vinter stå kvar i jorden utan att taga skada. Utsädesmängden är i hög grad beroende af fröets grobarhet, ty ofta äro halfva antalet frö missbildade (ofullständigt mogna); 12—14 kg. pr hektar kan man dock antaga som medeltal, för drillsädd c:a 8 kg. Behandlas för öfrigt som morötter.

Cikoria (*Cichorium Intybus*). Grobarhet. 90 %.

» Magdeburger, lång, förbättrad	100 kg. Kr. 290.—, kg. Kr. 3.20.
---	----------------------------------

Odlas som öfriga rotfrukter. Rötterna upptagas om hösten och insläs i källare. Bladen kunna med stor fördel användas i ladugården.

III. Klöfver- och öfriga Baljväxter.

Allt vårt klöfverfrö undergår hos oss en fullständig rensning, så att det framträder i marknaden så storkornigt och rent som möjligt och allt *garanteradt fritt från klöfversnärja*. Det tages så vidt möjligt är från inlandet, men då sådant ej kan låta sig göra, från sådant ort, att det kan anses äga en för vårt klimat nödig hårdighet.

Alla sorter vi föra äro äkta och säljas endast under sitt verkliga namn samt *garanteras* med *ersättningsskyldighet* såväl med afseende å grobarhet som renhet och härkomst.

Alla analyser äro gjorda af preparerad frö. Är det dock så, att någon ej önskar sådant frö, så torde detta vid rekvisitionen angifvas.

Obs. Vid köp af större partier kunna särskilda priser öfverenskommas antingen genom korrespondens eller samtal.

Rödklöfver (*Trifolium pratense*).

» N:o 1, äkta svenskt frö. Abs. v. 1.78 gr. Grob. 97 %. Renhet 98 %.	100 kg. Kr. 160.—, kg. Kr. 1.75.
» » 2, » » » » 1.71 » » 86 » » 94 » » » » 145.—, » » 1.60.	
» » 3, » schlesiskt » » 2.03 » » 98 » » 99 » » » » 144.—, » » 1.60.	
» » 4, » böhmiskt » » 1.82 » » 96 » » 98 » » » » 136.—, » » 1.50.	
» » 5, » ryskt » » 1.81 » » 95 » » 98 » » » » 145.—, » » 1.60.	
» » 6, » amerikanskt » » 1.60 » » 97 » » 99 » » » » 105.—, » » 1.15.	
» Totenklöfver, flerårig äkta norskt frö. Abs. v. 1.89 gr. Grob. 96 %. Renh. 98 %	» » 240.—, » » 2.65.

Rödsklöfver (*Trifolium pratense*), forts.

Hadelandsklöfver, flerårig, norsk, äkta. Abs. v. 1.86 gr. Grob. 96 %.

Renh. 99 % 100 kg. Kr. 190.—, kg. Kr. 2.10.

Cowgrass, flerårig, äkta, skotskt frö. Abs. v. 1.83 gr. Grob. 97 %.

Renh. 99 % 100 » » 175.—, » » 1.90.

Skörden af den svenska rödsklöfvern har under detta år utfallit i kvantitativt hänseende jämförelsevis gynnsamt, om än kvaliteten ej är så god. Fröet är småkornigt och har i allmänhet ej den vackra färg, som man under normala år brukar finna. Såsom synes af ofvannämnda analyser, ha vi dock lyckats erhålla ett synnerligen godt parti i N:o 1. Detta parti försäljes under full garanti att hafva varit odladt i landet under mer än 10 års tid. N:o 2 däremot är garanteradt svenskt frö, men inköpt från en trakt, där man ej har någon säkerhet för huru länge det varit odladt å samma ställe. Det kan därför hända, att det är efter inköpt utsäde från utlandet och således ännu ej fullt aklimatiserad.

Af utländskt frö bedja vi särskildt få påpeka vårt schlesiska frö, hvilket af oss kan garanteras som fullt äkta och tillförlitligt. Enligt mångårig, från flera håll meddelad erfarenhet är denna sort den, som i egenskaper (hårdighet, bördighet, tidighet o. s. v.) bäst kan liknas med äkta tidig svensk, ja, är ofta fullt därmed jämförlig.

Amerikanskt är, trots hvad en och annan möjligen kan påstå, för vårt land ofta olämpligt (eger föga hårdighet och ger klenare skördar). Vi föra i år detta frö, dock utan att rekommendera det, på grund därav, att många af våra kunder önska företaga försöksodlingar med detta billiga frö, på grund hvaraf man årligen anhållit hos oss att åt dem anskaffa några kg. Vi vilja dock framhålla, att dessa försöksodlingar böra göras flera år å rad för att lämna säkert resultat; ett års försök kan ofta af särskildt gynnsamma skäl lyckas synnerligen väl, under det att samma försök under ett flertal af år kan misslyckas. Medeltalet af flera års försök är en säker grund att lita på.

Vi varna för användning af *sydeuropeiskt* frö. Detta frö igenkännes för sin småkornighet och sin mycket mörkt violetta färg. Af sådant frö finnes ofta god tillgång, men det är för våra förhållanden alldeles olämpligt, ja sämre än det amerikanska. Och det är ej heller att undra på, att t. ex. Italien med sitt sydlandska klimat, ej kan producera ett frö, som kan emotstå Nordens vintrar.

Rysk rödsklöfver erbjuda vi äfvenledes. Produktionsortens klimatiska beskaffenhet ger god anledning till det antagande, att den bör vara fullt användbar. Kulturförsök såväl i Danmark som hos oss med denna sort hafva utfallit väl; plantorna hafva varit friska och starka. I skördemängd har den visat sig fullt jämförlig med, i några fall t. o. m. öfverträffande, svensk rödsklöfver. Har sedan flera år förts af oss och resultaten af dessa odlingar varit goda, hvadan detta äkta frö väl kan rekommenderas som pålitligt och fullt lämpligt för oss.

De tre senare sorterna, från Norge och Skottland, äro trenne variteter af rödsklöfvern, bekanta för betydligt större hårdighet än den vanliga formen, hvarföre de synnerligen väl lämpa sig för *fleråriga* vallar. Särskildt framhålla vi den norska Hadelandsklöfvern. Den har vid de odlingar, som af det norska hushållningssällskapet blifvit gjorda, icke allenast visat sig bäst stå emot vinterns och vårens härjningar, utan äfven gifvit högsta afkastningen pr tnd. Den är tidigare än Totenklöfvern, ja nästan lika tidig som vår tidiga svenska.

Alsike (*Trifolium hybridum*).

» N:o 1, canada, äkta. Abs. v. 0.63 Grob. 97 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 145.—, kg. Kr. 1.60.

» N:o 2, schlesisk, » » 0.66 » 85 » » 98 » 100 » » 125.—, » » 1.40.

» N:o 3, svensk, » » 0.72 » 90 » » 98 » 100 » » 140.—, » » 1.55.

» N:o 4, blandad med $\frac{1}{3}$ timotej, svenskt frö 100 » » 100.—, » » 1.10.

Alsiken är flerårig och går snart nog till på hvad jord som helst. Lämpar sig synnerligen väl för fleråriga vallar, äfven på tidtals öfversvämmade ställen. Bör knappast saknas i någon mer än ett-årig vall.

Af alsike finnes alltid i handeln många olika kvaliteer. Man kan nästan säga, att färgen helt och hållet bestämmer dess värde. Det fullt goda fröet bör vara glänsande mörkgrönt. De smutsgula eller läderbruna fröna äro ej grobara och ju flera sådana där finnas, desto mindre värde har fröet.

Skörden af svenskt frö är i år ganska riklig, men af mindre god beskaffenhet. Det har dålig färg och ofta låg grobarhet. Då alsikeklöfvern är mycket hårdig och man ej behöfver befara, att denna klöfver fryser bort, ha vi ej tvekat upptaga det synnerligen vackra canadafröet, som det bästa för oss.

Hvitklöfver (*Trifolium repens*).

Tyskt frö. Abs. v. 0.70 gr. Grob. 96 %. Renhet 98 %.

100 kg. Kr. 225.—, kg. Kr. 2.50.

Hvitklöfvern bör ingå i snart nog alla blandningar, fastän i begränsade proportioner. Är ett utmärkt bottengräs samt värdefull som betesgräs. Hvitklöfvern är ofta mycket förorenad af ogräsfrön, ofta ända till 3 à 4 %. Ofvannämnda parti är nästan fullkomligt befriadt från sådana.

Blodklöfver (*Trifolium incarnatum*).

Tyskt frö. Abs. v. 4.05 gr. Grob. 96 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 40.—, kg. Kr. 0.45.

Ettårig, snabbväxande klöfver, hvarföre den med fördel användes till isänning, där luckor i vallarne uppstått. Kan äfven säs i blandning med vårsäd, spergel och senap för användning till grönfoder. Bör säs tidigt för att gifva tidig skörd.

Sandluzern* (*Medicago falcata*).

Franskt frö. Abs. v. 1.85 gr. Grob. 96 %. Renh. 98.5 %. 100 kg. Kr. 175.—, kg. Kr. 1.90.

Blåluzern (*Medicago sativa*).

Franskt frö. Abs. v. 2.22 gr. Grob. 96 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 130.—, kg. Kr. 1.45.

Båda äro mångåriga, odlas i utlandet samt på vissa ställen i vårt land i stor skala med god ekonomisk fördel. Vallar häraf kunna stå i 15—20 år, om de väl skötas. Man sår c:a 30 kg. pr har.

Humleluzern (*Medicago lupulina*).

Tyskt frö. Abs. v. 1.56. Grob. 96 %. Renh. 98 %. 100 kg. 64.—, kg. Kr. 0.70.

Ettårig. Användes med fördel som isäningsväxt, där klöfvern gått ut. Likaså jämte klöfver i 2—fleråriga vallar, där den genom själsädd ofta bibehåller sig. Utmärkt till användning på torra platser i trädgårdar eller dylikt, där den äfvenledes väl bibehåller sig.

Sandvåppling (*Anthyllis Vulneraria*).

Tyskt frö. Abs. v. 2.45 gr. Grob. 95 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 125.—, kg. Kr. 1.40.

Flerårig förträfflig växt synnerligast på sandjord, där den mycket bidrager till vallens täthet. Går till äfvenledes på den magraste sandjord och i fleråriga vallar bör den utgöra en af hufvudbeståndsdelarne på all sandjord. Lämpar sig äfven för två-årig vall på sandjord, där rödklöfvern ej går väl till.

Esparsett (*Onobrychis sativa*).

Tyskt frö. Abs. v. 22 gr. Grob. 86 %. Renhet 98 %. 100 kg. Kr. 40.—, kg. Kr. 0.45.

Flerårig mycket gifvande foderväxt, och borde på grund af denna egenskap mera användas än hvad nu är fallet. Blommorna äro äfven mycket eftersökta af bien. Fordrar dock kalkaktig jordmån samt något skyddade ställen.

Seradella (*Ornithopus sativus*).

Tyskt frö. Abs. v. 3.40. Grob. 88 %. Renhet 98 %. 100 kg. Kr. 24.—, kg. Kr. 0.30.

Ettårig, mycket värdefull foderväxt. Säs med fördel bland höstsäd på våren. Utvecklingen under de första månaderna är mycket långsam, hvarföre den ej alls besvärar höstsåden. Då denna är skördad, börjar seradellan utveckla sig snabbt och lämnar på hösten en riklig skörd. Kan äfven säs bland vårsäd som grönfoderväxt för hösten. Utsädesmängd som enbar grönfoderväxt c:a 40 kg. pr hektar.

Getklöfver (*Galega officinalis*).

Franskt frö. Abs. v. 9.5 gr. Grob. 90 %. Renhet 98 %. 100 kg. Kr. 155.—, kg. Kr. 1.70.

Är en kraftig och snabbväxande pryddlig flerårig foderväxt, blir öfver en m. hög och ger en god afkastning. Kan användas i fleråriga vallar, men endast sparsamt. Bör skördas tidigt eller genast vid blomningen, ty annars blir den kanske väl hård.

Gigelsärt (*Lotus corniculatus*), äkta. Grob. 94 %. Renhet 99 %. 100 kg. Kr. 200.—, kg. Kr. 2.20.

Stor Gigelsärt (*L. uliginosus*, vanligen kallad *L. villosus*). Grob. 95 %. Renhet

99 % 100 kg. Kr. 200.—, » » 2.20.

Båda äro mångåriga och lämna ett godt foder åt kreatur. Trifvas förträffligt bland andra växter och äro att rekommendera för mångåriga vallar.

* I den »Normalförteckning öfver svenska växtnamn», som af Kongl. Landtbruksstyrelsen utgifvits, finnes en hel del nybildade mer eller mindre goda namn. Så är t. ex. namnet »luzern» bortkastadt och ersatt med »smäre» o. s. v. jämte en hel del andra förändringar. Då emellertid denna »Normalförteckning» har en del sådana brister, att ett upptagande af de namn, som här föreslagits, ovilkorligen skulle vålla mycken oreda, anse vi oss göra rättast åtminstone tillsvidare bibehålla de förutvarande namnen. Vi bedja slutligen få hänvisa till den uppsats härom, som af innehafvaren af denna affär skrifvits och hvilken återfinnes i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning för den 12 Dec. 1894.

Honungsklöfver, gul (*Melilotus officinalis*), utmärkt bifoder. Grob. 92 %. Renh. 98 %. kg. Kr. 2.20.
 » **hvit** (Bokharaklöfver), (*M. alba altissima*) . . . 100 kg. Kr. 90.—, » » 1.00.

Ätminstone den sistnämnda går utmärkt till å mossjord och ger där bättre afkastning än någon annan klöfverväxt. Är mycket högväxt, ända till 2 meter hög, är bladrik samt trives dässutom nästan på all slags jord.

Dufins (*Ervum hirsutum*). 100 kg. Kr. 30.—, kg. Kr. 0.35.

Ettårig växt, som med fördel kan användas bland andra betesväxter; är ej synnerligt nogräknad på jordmånen. Bibehåller sig genom själfsådd.

Ärttörne (*Ulex europæus*). Grob. 92 %. Renh. 99 %. . . 100 kg. Kr. 160.—, kg. Kr. 1.75.

Ärttörnet eller som det ofta kallas Guldörtet går till å allra sämsta sandåsar. Utfordras med största fördel som färsk under vintern i det den hemköres efter behof. Flera sådana kulturförsök i vårt land ha lyckats mycket väl.

Luddvicker (*Vicia villosa*). Se Spanmål och Grönfoderväxter.

Åkervicker (*Vicia sativa*). Se Spanmål.

Skogsvicker (*Vicia silvatica*). Svenskt frö, äkta kg. Kr. 14.00.

Fågelvicker (*Vicia Cracca*). » » » » » 5.50.

Häckvicker (*Vicia Sepium*). » » » » » 15.00.

Ångsvial (*Lathyrus pratensis*) » » » » » 7.50.

Hvit Vial (*Lathyrus sativus*) » » » 100 kg. Kr. 100.—, » » 1.10.

Ettårig och användes såsom grönfoderväxt. Den ger en mycket hög afkastning, fodret är af högt näringsvärde. Är med största framgång som försök odlad flerstädes i vårt land. Genom sitt i högsta grad prydliga växtsätt, genom blommornas högst lysande och vackra färg, ådrager den redan på grund häraf allas uppmärksamhet.

Skogsvial (*Lathyrus silvestris*). Svenskt frö, förädlad kg. Kr. 12.00.

» **Bredbladig** (*Lathyrus platyphyllus*). » » 25.00.

Båda dessa former höra till de bästa af alla foderväxter. Den senare synes oss vara betydligt att föredraga framför L. silvestris, på grund af sin bladrikedom.

Gråvial (*Lathyrus heterophyllus*). Svenskt frö, äkta kg. Kr. 15.00.

Lupiner (*Lupinus luteus*), gula 100 kg. Kr. 18.—, » » 0.20.

» (*Lupinus albus*), hvita » » » 18.—, » » 0.20.

Lupinerna höra till våra kväfvehaltigaste växter, hvarföre de hafva stor användning synnerligast till gröngödning, enär de hafva förmågan att samla ett af landtbrukarens värdefullaste gödningsämnen, kvävet ur luften och sålunda vid nedplöjningen rikta jorden på detta ämne. Växa hastigt och lämna god afkastning. Utsås 200 kg. pr tunnland. Den hvita lupinen anses vara hårdigare än den gula.

Linser (*Ervum Lens*, *Lens esculentum*). 100 kg. Kr. 70.—, kg. Kr. 0.80.

Linser äro äfven goda grönfoderväxter, som med fördel säs på trädan.

IV. Gräsfrö.

De frösorter, vi här af föra, äro alla *äkt*a och besitta en så hög renhet och grobarhet man har rätt att fordra af ett frö, hvars analys ej äro på ett konstladt sätt beredda. Liksom öfriga fröer undergå dessa äfven en noggrann rensning, sedan de inkommit. Detta fördrar varan icke så litet. Det är här af klart, att i en fröhandel, som endast vill tillhandahålla goda varor, måste också priset bli högre än hos firmor, som endast sälja det de förtjäna bäst på, d. v. s. det frö, som köpes billigast.

Då dessa fröer, fastän man träffar dem nästan alla vildt växande i vårt land, ännu ej odlas i så stor skala, att det tillfredsställer de årliga behoven, är man alltid nödsakad införskrifva större delen från utlandet. Men vi taga då alltid hänsyn till att fröna härstamma från sådana ställen, att de kunna ega en för vårt klimat nödig hårdighet. Vi hänvisa för öfrigt till beskrifningen vid hvarje sort och till rubriken »*Blandningar*».

Obs.! Vid köp af större partier kunna priserna något reduceras. Närmare härom genom korrespondens eller samtal.

Timotej (*Phleum pratense*).Ängkafle (*Alopecurus pratensis*).**Timotej** (*Phleum pratense*).

- » N:o 1, svenskt frö. Abs. v. 0.46 gr. Grob. 97 %. Renh. 96 %. 100 kg. Kr. 85.—, kg. Kr. 0.95.
- » N:o 2, ryskt frö. Abs. v. 0.44 gr. Grob. 96 %. Renh. 97 %. 100 » » 81.—, » » 0.90.
- » blandad med $\frac{2}{3}$ alsike, s. k. Blandfrö 100 » » 100.—, » » 1.10.

Då timotejfröskörden snart sagt öfver hela världen har gifvit mindre godt resultat, har på grund därpå priset stigit oerhördt mycket under den senaste tiden och fortfar på samma sätt ännu, då denna priskurant ligger i press för tryckning. Bättre kvaliteer är det snart nog numera omöjligt att anskaffa. Ofvanstående priser äro därför att anse som fasta endast så länge, som tillgång ännu finnes af nu ineliggande lager.

Tillgången å svenskt frö är äfvenledes ganska knapp och de partier som finnas äro ganska begränsade. Vårt lager af svenskt frö är visserligen nu ej så litet, men kommer antagligen ej att räcka till åt alla våra kunder. Vi uppmana därför de hrr Landtbrukare, hvilka önska ett godt och vackert svenskt frö, genast göra sina beställningar för att med någorlunda säkerhet kunna beräkna få dem expedierade.

Emellertid är det ryska frö, som vi i år föra, äfven ganska godt och man kan med mycket lugn använda detta. Det har under flera föregående år försökts med ganska godt resultat. Dock bedja vi alla att noga se upp med detta frö, ty denna timotej är ofta förorenad af klöfversnärja. Man kan sålunda råka ut för att köpa klöfverfrö, som är fritt från detta ogräs, men dock erhålla det genom det ryska timotejfröet. Detta beror naturligtvis därpå, att klöfver och timotejfrö odlats tillsammans och har vid rensningen den småkorniga klöfversnärjan aflägsnats från rödklöfverfröet men stannat kvar i timotejfröet. Vårt frö garanteras fritt från klöfversnärja.

Timotejen är ett gräs, hvars användning till två- och fleråriga vallar är allmänt bekant. Den är att förorda på nästan all slags jord utom den torra, lätta sandjorden, hvarest den blir styf och mindre gifvande. Den är äfven att förorda till gräsmattor, men måste för detta ändamål säs tjockt, ty ju tjockare man sår, desto finare blir gräsmattorna.

Ängkafle (*Alopecurus pratensis*).

Finskt frö. Abs. v. 1.00 gr. Grob. 60 %. Renh. 89 %. 100 kg. Kr. 180.—, kg. Kr. 2.00.

Ängkaflen hör till våra tidigaste gräs, och innan de flesta andra blifvit ett par tum höga, är denne redan fotshög med talrika bladskott. Den trives bäst på sidlända ställen och är förträfflig, där ängsvattningar förekomma. Dess fodervärde är dock lågt, och dess allt för tidiga utveckling gör att den redan är öfvermogen innan andra gräs hunnit blomma. En blandning med alsike och kryphven förordas. Dock hafva vi sett den ensam på ofvannämnda ställen, där den gifvit mycket tillfredsställande afkastning.

Kryphven (*Agrostis stolonifera*).Hundäxing (*Dactylis glomerata*).**Knylhafre** (*Avena elatior*).

Tyskt frö. Abs. v. 3.45 gr. Grob. 88 %. Renh. 96 %. 100 kg. Kr. 145.—, kg. Kr. 1.60.

Knylhafren hör till de värderikaste grässlager, är öfver en meter hög, bladrik och bördig. Går bäst till på mörk sandmylla, men äfven på ej allt för styf lerjord, och till och med på torr och högländt mark ger den en god afkastning. Är att förordas till såväl två- som fleråriga vallar, på hvilket sistnämnda ställe den alltid bör ingå som hufvudbeståndsdel såväl på grund af sin stora afkastning, sitt höga fodervärde, som sin snabba växtlighet. Äfven i två-åriga vallar tillsammans med timotej och klöfver ger den ett mycket godt resultat.

Guldhafre (*Avena flavescens*).

Tyskt frö, äkta. Abs. v. 0.25 gr. Grob. 58 %. Renhet 95 %.

100 kg. Kr. 495.—, kg. Kr. 5.45.

Ett flerårigt, förträffligt fodergräs, som verkligen borde uppmärksammas mera än hvad nu är fallet. Den går snart nog till på hvarje jordmån, endast den ej är alltför fuktig. I handeln förekomma ofta under namn af guldhafre helt andra billiga gräsför, såsom t. ex. kruståtel m. fl., hvilkas frö mycket likna detta.

Hundäxing (*Dactylis glomerata*).

Tyskt frö, Abs. v. 0.82 gr. Grob. 95 % Renhet 95 %.

100 kg. Kr. 170.—, kg. Kr. 1.90.

Svenskt frö, Abs. v. 0.80 gr. Grob. 90 %. Renhet 95 %.

100 kg. Kr. 190.—, kg. Kr. 2.10.

Hvad vi ofvan sagt om knylhafren, gäller äfven om denna. Den lämpar sig dock ej på allt för torr jord, likasom ej på allt för fuktig. Till gräsplaner i trädgårdar på skuggiga ställen, som ej trampas, kan den förordas, enär den snart täcker den svarta jorden. Börjar tidigt på våren att skjuta sina bredbladiga rotskott. Breder ut sig betydligt år efter år och ersätter på detta sätt i fleråriga vallar de gräs, som möjligtvis gått ut. Lämpar sig äfven synnerligen väl för tvååriga vallar.

Ängssvingel (*Festuca pratensis*).

Tyskt frö, Abs. v. 1.86 gr. Grob. 96 %. Renhet 99 %.

100 kg. Kr. 100.—, kg. Kr. 1.10.

Svenskt frö, Abs. v. 1.84 gr. Grob. 96 %. Renhet 98 %.

100 kg. Kr. 120.—, kg. Kr. 1.35.

Rent frö af ängssvingel är det svårt om, i det det innehåller mer eller mindre rajgräs hvilket frö det ganska mycket liknar. En icke fackman kan svårigen på fröet afgöra, hvilket som är det ena eller andra. — Trifves bäst i kraftig jord, hvarest den är ett af de mest värdefulla gräsen för fleråriga vallar. På mossjord går den äfven väl till, men däremot ej på den torra och magra sandjorden. Dässutom användes ängssvingel med fördel till gröfre gräsmattor i parker och trädgårdar, hvarest den genom sin vackra gröna färg och sin rikedom på blad mycket bidrager till en större gräsmattas behagliga utseende.

Strandsvingel (*Festuca arundinacea*). Abs. v. 1.98. Grob. 90 %. Renhet 92 %.

100 kg. Kr. 240.—, kg. Kr. 2.65.

Strandsvingeln är synnerligast att förorda på öfversvämmande lokaler eller mera sidlåndta ängar. Liknar mycket ängssvingeln.

Rödsvingel (*Festuca rubra*). Abs. v. 0.75 gr. Grob. 88 %. Renhet 94 %.

100 kg. Kr. 103.—, kg. Kr. 1.15.

Hårdsvingel (» *duriuscula*). Abs. v. 0.77 gr. Grob. 86 %. Renhet 93 %.

100 kg. Kr. 102.—, kg. Kr. 1.15.

Fårsvingel (» *ovina tenuifolia*).

ähta, smalbladig. Abs. v. 0.29 gr. Grob. 85 %. Renhet 94 %.

100 kg. Kr. 215.—, kg. Kr. 2.35.

Oftvannämnda trenne sorter säljas om hvarandra, och det är endast sällan man kan få se äkta sorter. Alla tre arterna äro utmärkta för gräsmattor, åt hvilka de gifva ett vackert utseende genom sina små fina blad och fästa vi härmed isynnerhet uppmärksamheten på den äkta *F. ovina*. Likaledes på högländta ängar, där man annars ej har många sorter att välja på, äro dessa svingelarter förträffliga och lämna ett godt bete. I vallar äro de äfven som bottengräs att förorda och böra där ej saknas.

Kamäxing (*Cynosurus cristatus*).

Skotskt frö, Abs. v. 0.48 gr. Grob. 85 %. Renhet 99 %.

100 kg. Kr. 300.—, kg. Kr. 3.30.

Kamäxingen är ett fint och godt botten- eller mellangräs på bättre, något fuktig jord. På den torrare jorden vilja vi afråda från att odla densamma som betesgräs, i det rotbladen blifva mycket korta och stänglarne mycket styfva, hvarföre den förbigås af kreaturen. Bildar vid tät sådd och ofta klipping förträffliga gräsmattor.

Kryphven, Fioringräs (*Agrostis stolonifera*).

Tyskt frö, Abs. v. 0.10 gr. Grob. 94 %. Renhet 97 %.

100 kg. Kr. 146.—, kg. Kr. 1.60.

Är ett af våra förträffligaste betes- och bottengräs. Bästa platsen för densamma är fuktig ängsmark, hvarest den genom sin fina grenskottbildning i hög grad bidrager till en rikt grönskande gräsmatta. Kryphvenen är också ett bland de yppersta grässlagen för gräsmattor i trädgårdar.

Tuftätel (*Aira cespitosa*).

Tyskt frö, Abs. v. 0.75 gr. Grob. 60 %. Renhet 90 %. 100 kg. Kr. 83.—, kg. Kr. 0.90.

Ehuru vi ej anbefalla detta gräs till odling, upptaga vi detta dock i vår prisförteckning på den grund, att det årligen efterfrågas. Det har ett ganska lågt fodervärde och förorsakar synnerligast på lätt jord, då vallarna bli några år, en tufbildning, som är till hinder såväl vid slåtter för hand som med maskin.

Ångsgröe (*Poa pratensis*).Svingellosta (*Schedonurus inermis*).**Kruståtel** (*Aira flexuosa*).

Tyskt frö, Abs. v. 0.20. Grob. 70 %. Renh. 90 %. 100 kg. Kr. 60.—, kg. Kr. 0.65.

Kruståtelns egentliga plats är på den sämre jorden, såsom på mager, nyodlad skogsjord, på högländt mager sandjord etc. Den utgrenar sig föga, hvarför man bör så ganska tjockt. Den kan äfven användas till sämre gräsmattor.

Luddåtel (*Holcus lanatus*).

Svenskt frö, Abs. v. 0.32 gr. Grob. 60 %. Renh. 90 %. 100 kg. Kr. 83.—, kg. Kr. 0.90.

Luddåteln användes med fördel på mossjord och på magrare sandjord. Vi skola dock ej tro, att detta är enda platsen för densamma, ty ju bättre jord den erhåller, desto rikare blir afkastningen. Men som fodervärdet hos luddåteln ej är högt, så föredrager man på den bättre jorden värdefullare grässlåg.

Mannagräs (*Glyceria fluitans*). Renh. 96 %. Grob. 90 %. 100 kg. Kr. 145.—, kg. Kr. 1.60.

Trifves bäst på fuktiga och öfversvämmade lokaler. Fröet kan användas på samma sätt som sagogryn.

Jättegröe (*Glyceria spectabilis* eller *aquatica*).

Frö, tyskt kg. Kr. 1.75.

» Rotstockar, svenska 1000 st. Kr. 15.—, 500 st. Kr. 10.—

Ett manshögt, mycket gifvande fodergräs, som trifves på dyga sjö- och flodstränder. Återväxer lika hastigt. Se nedan under rörflen.

Rörflen (*Phalaris arundinacea*).

Frö, tyskt, Abs. v. 0.77. Grob. 90 %. Renhet 95 %. 100 kg. Kr. 210.—, kg. Kr. 2.30.

» Rotstockar, svenska 1000 st. Kr. 25.—, 500 st. Kr. 15.—

Ett flerårigt, manshögt gräs, som växer på periodvis öfversvämmade ställen, men kan äfven gå till på något högre belägna lokaler. Få gräs öfverträffa detsamma i bördighet. Det återväxer hastigt efter slått, så att man kan erhålla full skörd tvenne gånger årligen. Skörden bör företagas tidigt, så att gräset ej blir för styft. Rotstockarne expedieras under sommarens första hälft. Planteras på cirka en meters afstånd från hvarandra.

Luiddtätel.
(*Holcus lanatus.*)

Engelskt rajgräs.
(*Lolium perenne.*)

Italienskt rajgräs.
(*Lolium italicum.*)

Ängsgröe (*Poa pratensis*).

Tyskt frö, Abs. v. 0.24 gr. Grob. 74 %. Renhet 99 %. 100 kg. Kr. 105.—, kg. Kr. 1.15.

Ängsgröen är ett af våra finaste och smakligaste gräs. I såväl fleråriga gräsvallar, som på finare gräsmattor användes den med fördel och triffes på såväl lermylla som sandjord, utbreder sig mycket genom underjordiska löpare, hvilket gör att vallen genom denna efter några år blir ganska tät.

Betes- eller Kärrgröe (*Poa trivialis*).

Tyskt frö, äkta, Abs. v. 0.15 gr. Grob. 94 %. Renh. 96 %. 100 kg. Kr. 255.—, kg. Kr. 2.80.

Triffes bäst på något fuktig jord och räknas liksom föregående till de bättre grässlagen.

Lundgröe (*Poa nemoralis*).

Tyskt frö, äkta, Abs. v. 0.16 gr. Grob. 75 %. Renh. 93 %. 100 kg. Kr. 260.—, kg. Kr. 2.85.

Lundgröen är ett af de få grässlagen, som lämpa sig för skuggiga platser. Den bör dock aldrig användas enbart, utan i blandning med andra gräs, och bildar rätt goda gräsmattor.

Vårbrodd, Majgräs (*Anthoxanthum, odoratum*).

Tyskt frö, äkta, Abs. v. 0.63 gr. Grob. 60 %. Renh. 90 %. 100 kg. Kr. 400.—, kg. Kr. 4.50.

Ett mycket tidigt, mångårigt gräs, som användes sparsamt i förening med andra sorter i fleråriga vallar och gräsmattor. Gräset är vällyktande och gifver höet en frisk och angenäm doft. Torde ej vara att förväxla med *A. Puelli*, som är ettårig och ofta säljes som äkta *A. odoratum*.

Svingellosta (*Bromus* eller *Schedonurus inermis*).

Tyskt frö, Abs. v. 3.54 gr. Grob. 88 %. Renhet 90 %. 100 kg. Kr. 90.—, kg. Kr. 1.00.

Svingellostan är en af våra nyare foderväxter. Genom sin rikedom på blad, sin bördighet och sitt goda fodervärde är den en af de allra yppersta foderväxter vi ega. På jordmän är den ej särdeles nogräknad. På de ställen vi varit i tillfälle att se densamma har den jämte knylhafren och hundäxingen varit en af de mest gifvande af alla gräs. Bör ingå som hufvudbeståndsdel i mångåriga vallar. Passar äfven väl för högre belägna, torrare lokaler.

Upprät losta (*Bromus erectus*). Grob. 87 %. Renhet 96 %. 100 kg. Kr. 80.—, kg. Kr. 0.90.

Är ett utmärkt gräs för torra lokaler. Är ett godt bottengräs och bildar gärna lösa, mindre tufvor. Är utmärkt som bete.

Ren- eller Änglosta (*Bromus arvensis*).

Svenskt frö, Abs. v. 2.20 gr. Grob. 89 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 60.—, kg. Kr. 0.65.

Luddlosta (*Bromus mollis*).

Tyskt frö, Abs. v. 2.71. Grob. 80 %. Renh. 75 %. 100 kg. Kr. 55.—, kg. Kr. 0.60.

Båda äro ett- eller tvååriga fodergräs, passande för isåningar i vallar, där luckor under vintern uppkommit. Gå till på nästan all slags jord.

Rajgräs, engelskt (*Lolium perenne*).

1:ma skotskt frö, Abs. v. 2.25 gr. Grob. 96 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 35.—, kg. Kr. 0.40.

Rajgräset är ett af våra mest snabbväxande gräs, hvars användning till gräsplaner är allmänt bekant. Användes med stor fördel å 1—fleråriga vallar, där det flerstädes väl bibehåller sig. Är ett första klassens fodergräs och ger flera skördar årligen.

Rajgräs, italienskt (*Lolium italicum*).

Skotskt frö, Abs. v. 2.09 gr. Grob. 84 %. Renh. 95 %. 100 kg. Kr. 38.—, kg. Kr. 0.45.

Hvad vi ofvan sagt om det engelska rajgräset vidhålla vi äfven här. Det är dock ej fullt så hårdigt som detta, men i godhet och afkastning minst sagdt jämgodt. Båda kunna användas att iså, där luckor i vallar under vintern uppkommit.

Strandråg (*Elymus arenarius*).

Tyskt frö kg. Kr. 2.50.

På lösa, sandiga hafskuster är odlingen af denna att förorda, enär den med sina rötter binder sanden.

Blåtåtel, Blått Senegräs (*Molinia caerulea*).

Tyskt frö kg. Kr. 1.—

Är att förorda för nordliga lägen, där andra växter ej säkert uthärda.

Gräsfrö-Blandningar.**A. För ett-åriga vallar.**

För ett-åriga vallar har man ej många sorter att välja på, ty det kan ju ej gärna komma ifråga att härtill använda andra än sådana växter, som gifva afkastning redan första året efter det de äro sådda. Af sådana ha vi endast att anteckna rödklöfver, humleluzern, rajgräs och renlosta såsom de viktigaste och kan af dessa användas c:a 20—30 kg. pr har, beroende dels på jordmånen, dels på hvilka af dessa sorter man önskar i öfvervägande mängd. Samma sorter kunna äfven med fördel användas för isåning i svårare vallar, där klöfvern gått ut. Särskildt vilja vi dock för detta fall rekommendera timotejfrö, hvilket då bör sås under hösten genast efter det säden blifvit aftagen.

B. För två-åriga vallar.

För dessa vallar har man ett större antal att välja på. Först och främst har man där de vanligast använda: rödklöfver, alsike, hvitklöfver och timotej, men på senare tiden har man med största fördel äfven använt hundäxing, knylhafre, ängssvingel, rajgräs, svingellosta m. fl. Utsädesmängden här är äfvenledes mycket beroende på de olika lokala förhållandena, men bör ej understiga 30 kg. pr hektar. Äfvenledes bör man, då man använder af dessa senare, gärna göra insådden i vårsäd, enär det visat sig, att denna är mera lämplig för dessa grässlager som skyddsåde än höstsäd. Dock vilja vi äfven här kraftigt betona vigten af läget. Man bör ej i stor skala försöka dem norr om Dalelven, åtminstone ej förr än man förut på stället pröfvat hvar och en sorts lämplighet.

C. För tre—fleråriga vallar.

Med den förändring, som de senare åren inträdd i landthushållningen, då man flerstädes börjat att mera lägga an på ladugårdsprodukterna och att minska sädesproduktionen, är det också naturligt, att man måste sörja för ett foder åt kreaturen, som är synnerligen egnadt att vara ett verkligt godt och kraftigt näringsämne åt desamma. Utom rotfrukterna, hvilka i förbigående sagdt ännu ej fått den utbredning de verkligen förtjäna, är det de fleråriga gräsvallarne, hvilka på senare åren tilldragit sig allt mer och mer uppmärksamhet. Det är åt dessa vi här vilja egna några ord, enär

vid deras anläggning, om man skall lyckas vinna ett godt resultat, åtskillig uppmärksamhet måste fästas såväl vid jordens beskaffenhet och läge, som vid valet af frö, lämpligt och passande för jordmånen. I ofvanstående hafva vi lämnat en kort, som vi dock hoppas är tillräcklig, beskrifning på dessa grässlåg med afseende på egenskaper, fordringar på jordmånen af hvarje sort o. s. v.

Nu några ord om hopsättningen af dessa *Blandningar*.

Vi ha här nedan uppställt ett recept, som vi sedan vår första verksamhet med största framgång använt. — Detta recept afviker visserligen föga från de i andra kataloger och läroböcker föreslagna, om vi undantaga utsädesmängden; men då vi funnit, att det just endast är den stora sparsamheten på utsäde och det för myckna litandet på de höga grobarhetssiffrorna, som på flera ställen förorsakat de mindre goda resultaten af dessa recept, så ligger häri ingen anledning, att på grund af dess sammansättning fördöma detsamma. Tvärtom, i fall receptet följes och man använder de kvantiteter, vi här nedan angifvit, och såvida årsförhållandena ej äro allt för ogynnsamma och man har jorden i behörigt skick, så kunna vi också här i landet uppnå de storartade resultat, man i utlandet erhållit. Visserligen lyckas en och annan vall, men i de flesta fall har man då använt mera än de förordade 12—15 kg. pr tunnland. För klöfver och timotej enbart är nog denna mängd tillräcklig, men dock ej med gräsfrön, hvilkas grobarhet alltid är betydligt lägre och hvars utveckling *fordrar betydligt längre tid* än såväl klöfvern som timotejen.

Vid köp af frön till minst 2 hektar (4 tuld) lämnas partiprisen.	Utsädesmängd vid enbar sådd pr hektar	För 3—4-årig vall				För mer än 4-årig vall					
		God lerjord eller lermylla	God sandjord ell. sandmylla	Magrare, sandig jordmån	Afdikad kärr-ell. mossjord	God lerjord ell. lermylla	God sandjord ell. sandmylla	Magrare, sandig jordmån	Skogsbackar o. d., där man ej kan på- räkna full afkast.	Afdikad kärr-ell mossjord	Sidländta, delvis öfversvämmade ställen
		Antal kg. pr hektar									
Fröslag	C:a kg.										
Rödklöfver	20	5	5	4	—	3	3	1	—	—	—
Toteklöfver eller Cowgrass	—	2	2	—	—	3	2	1	—	—	—
Alsike	12	4	2	1	4	3	2	—	—	4	8
Hvitklöfver	12	1	1	3	—	1	1	2	4	—	—
Humleluzern	25	1	1	1	1	1	1	1	6	1	—
Sandväpling	17	—	3	5	—	—	4	7	5	—	—
Esparsett (på kalkgrund)	—	[2]	[2]	—	—	[2]	[2]	—	—	—	—
Gigelsärt	18	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Stor Gigelsärt	11	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2
Hvit Honungsklöfver	20	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—
Fägelvicker & Ängsvial	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—
Timotej	15	4	5	4	6	4	4	3	—	5	2
Ängkaffe	40	—	—	—	1	2	1	—	—	5	10
Knylhafre	100	3	6	3	1	3	5	3	—	—	—
Guldhafre	30	—	—	—	—	2	1	—	—	1	1
Hundäxing	35	5	2	1	2	4	4	1	—	2	—
Ängssvingel	100	5	—	—	5	4	1	—	—	4	2
Strandsvingel	110	—	—	—	2	—	—	—	—	2	6
Röd- & Hårdsvingel	80	—	—	—	—	1	1	3	2	—	—
Färsvingel	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—
Kamäxing	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1
Ängsgröe	20	—	—	—	—	2	2	2	—	2	1
Betesgröe	20	—	—	—	—	1	1	—	—	2	1
Kryphven	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2
Krustätel	40	—	—	2	—	—	—	6	10	—	—
Tuftätel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Luddätel	120	—	—	5	4	—	1	7	6	5	—
Mannagräs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Rörflen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Vårbrodd	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Svingellosta	70	3	4	5	2	—	4	6	5	2	—
Upprät Losta	60	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—
Renlosta	100	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—
Luddlosta	120	—	—	3	—	—	—	2	2	—	—
Eng. & Italienskt Rajgräs	60	3	4	3	3	3	3	2	—	2	—
Antal kg. pr hektar		36	37	45	35	47	48	45	43	43	45

Omstående siffror kunna naturligtvis omvexla, beroende såväl på hvar och ens smak som lägets och jordens beskaffenhet, ty det är ju ej alltid så, att jorden är sammansatt på ofvannämnda sätt. De häri ingående fröslagen kunna då också utbyttas mot hvarandra enligt de beskrifningar, som äro bifogade hvarje sort. Likaså kan man efter behag tillsätta andra frösorter, som man vill ha in, t. ex. kummin, getklöfver, duflins m. fl., och då på samma gång minska någon annan sort. Äfven spelar det stor roll, om vallen skall användas för höskörd eller bete eller båda ändamålen på en gång. Användes vallen för bete, böra naturligtvis sådana växter mera ingå, som lämpa sig härför, t. ex. hvitklöfver, kryphven, svingel- och gröearter m. m.

Klöfvermängden kan ej håller passa för alla förhållanden, ty en del vilja på grund af utfordringen ha mera, en del mindre klöfver i höet.

Och kan därför ofvannämnda tabell endast vara att anse som en säker ledning dels för mängdens skull, dels för de olika sorternas fordringar på jordmån.

På grund af de skäl vi förut haft tillfälle nämna, äro de kvantiteter vi förorda ej så litet större än i andra kataloger föreslagna, flera gånger mer än 5 kg. pr tunnland. Det blir visserligen dyrare att anlägga en sådan vall, som den vi föreslagit, men då man tager den härigenom betydligt förökade skörden i betraktande, så får man in mer än detta redan af första skörden, och det är *dålig ekonomi att så mycket spara på utsädet, att endast half skörd erhålles.*

På grund af ofvan angifna skäl hålla vi ej dessa blandningar på lager, utan göra dem först efter beställning. Dock kunna vi vid expeditionen lägga dem lösa på hvarandra om sådant för besparing af emballage särskildt önskas. I annat fall packas alltid hvar sort för sig.

Dessa blandningar böra dock alla användas med största försigtighet och afråda vi från hvarje användning af densamma i norra delen af landet. De grässlåg, som härtill användas, kunna högst sällan erhållas af svensk produktion, utan äro merändels införskrifna från utlandet, från trakter, som ega helt annat klimat än vi. För Södra Sverige däremot kan man utan risk använda dem och äfvenledes i det Mellersta. Men för längre norr ut belägna trakter måste man endast hålla sig till dem, som man med säkerhet vet trifvas, och har man här ett godt föredöme i den vilda svenska floran. De sorter som finnas vilda i dessa landskap kan man påräkna genom aklimatisering få att passa, men man kan ej tvinga de ömtåliga att stå godt. För dessa trakter vilja vi ej här uppgöra något förslag, men äro mycket gärna villiga vid begäran genom korrespondens lämna de underättelser, som härför kunna fordras.

D. För gräsmattor.

Blandningar till gräsmattor finnas ständigt på lager till olika priser, beroende på finheten af mattorna och priset på de däri ingående olika fröslagen. Dessa blandningar göras uteslutande af våra prima grässlåg.

1. För *finaste* och varaktigaste *gräsmattor*, som skola hållas mycket låga och täta 100 kg. Kr. 135.—, kg. Kr. 1.50.
2. För *fin*a och äfven rätt *varaktiga* gräsmattor » » » 95.—, » » 1.05.
3. För *fin*a gräsmattor på *skuggiga* lokaler » » » 150.—, » » 1.65.

Att af blandningar för gräsmattor hålla olika sorter för olika lokaler är olämpligt, ja snart sagdt origtigt, ty de grässlåg, som till dessa gräsmattor lämpligast böra tagas, lämpa sig egentligen för all slags jordmån, för så vidt det ej är på nakna berg eller å mycket fuktiga ställen. Ty till gräsmattor skall endast sådana sorter väljas, som ha förmåga att bilda en tät matta utan att bilda tufvor. Någon nämnvärd skörd skall man ej beräkna af en gräsmatta. Annorlunda är förhållandet med anläggandet af mångåriga vallar, hvilka anläggas med hänsyn till större afkastning; där bör valet af de olika grässlagen vara af högsta vikt. Men dessa blandningar bestå därför också hufvudsakligast af sådana sorter, som för gräsmattor äro mer eller mindre olämpliga.

Dessa våra blandningar äro gjorda af ofvan specificerade, väl rengjorda fröer och äro betydligt bättre än sådana från utlandet. De äro uppgjorda efter recept, som vi redan våra första år uppställde och sedan dess med stor fördel använt. — Vid sådd af gräsmattor får man ej spara på utsädet, och kan man i allmänhet uppställa som regel att 85—120 kg. pr hektar (2 tunnland) är det minsta man skall använda. Ty ju tätare en gräsmatta är, desto finare bli gräsen som ingå i densamma, då de ej ha tillräckligt utrymme för att breda ut sig. Vid beredningen af jorden bör man aflägsna så många ogräs som möjligt, hvilket bäst sker genom att ett år odla rotfrukter på densamma. Men då detta på många ställen ej låter sig göra i en park eller trädgårdsanläggning, har man om hösten att djupt gräfvat jorden och om våren bortplocka så många ogräsrötter som

möjligt. Jorden finpulveriseras, göres jemn i ytan och tilltrampas något, hvarefter sådden företages. Denna bör verkställas då man har anledning vänta regn och i så lungt väder som möjligt. emedan fröna äro så lätta, att de lätt bortföras af vinden, och sådden blir då ojemn. Efter sådden nedmyllas fröet med en trädgårdskratta eller dylikt, ty det får ej myllas djupare än högst 3 ctm. ($\frac{1}{4}$ tum). Derefter tillvältas jorden med en ej för lätt vält. Sedan gräsfröet är uppkommet, och allt efter som det tillväxer, afslår man detsamma med en lie de första gångerna och sedan användes grässkärningsmaskinen, med hvilken man öfverfar gräsmattan allt som oftast. Uppkomna ogräsplanter böra aldrig få sätta frö, och finnas fleråriga kvar, så böra dessa alltid afstickas så snart de visa sig.

E. s. k. Sopor.

Afrens, spillfrö, sopor m. m. 100 kg. Kr. 15.—, kg. Kr. 0.20.

Dessa säljas alltid utan garanti, enär alla ingående beståndsdelar äro i hög grad beroende af de olika rensningar, som vid olika tider hos oss företagas. Äro endast att använda i skogsbackar eller dylika ställen.

V. Grönfoderväxter.

Sedan grönfoderväxterna börjat intaga en ganska vigtig del i det svenska jordbruket, ha vi ansett oss böra egna dessa en afdelning för sig själfva.

Af sådana växter har man ganska många att välja på; dock ha vi upptagit endast följande mera allmänt bekanta.

Vicker, olika sorter. Se Spanmål.

Hafre, olika sorter. Se Spanmål.

Dessa båda sorters användning är allmänt bekant.

Sandärter eller Peluschker (*Pisum arvense* var.) 100 kg. Kr. 17.—, kg. Kr. 0.20.

Peluschkerna höra till våra yppersta grönfoderväxter och hafva på grund af sin afkastning redan erhållit en ganska vidsträckt spridning. De odlas med största fördel tillsammans med hafre och användes c:a 50 kg. peluschker till c:a 60 kg. hafre. De likna gråärterna mycket till växten, men skilja sig dock betydligt från dem dels på frönas form och utseende, dels på grund där af att de gå utmärkt väl till å sandjord.

Gråärter (*Pisum arvense*) 100 kg. Kr. 23.—.

Gråärterna trifvas endast på lämplig lerjord och odlas där tillsammans med hafre för grönfoder. För fröskörd odlas de med bästa fördel tillsammans med hästbönor.

Luddvicker (*Vicia villosa*).

Svenska, rena. Grobarhet 93 %. Renh. 99 % 100 kg. Kr. 30.—, kg. Kr. 0.35.

Höra till våra bästa grönfoderväxter. De säs kanske med största fördel på sommaren tillsammans med midsommarsråg, då man redan samma höst kan få en god skörd, men kunna äfvenledes mycket fördelaktigt användas tillsammans med vanlig höstråg vid sådd i september, då de tillsammans med denna redan i slutet af maj eller början af juni nästkommande år lämna en mycket stor och tidig grönfodersskörd och komma då lagom för att ersätta det kanske många gånger starkt anlitade foderförrådet. De kunna äfven säs bland vårsäd på våren för skörd samma år och lämna ett mycket värdefullt foder. Utsädesmängden är c:a 60 kg. + c:a 40 kg. råg pr hektar; för vårsäd c:a 60 kg. hafre + 70 kg. luddvicker; för öfrigt kan utsädesmängden af luddvicker ökas eller minskas efter behag. — För fröskörd bör sådden ske på hösten.

Blodklöfver (*Trifolium incarnatum*); Se Klöfverväxter.

Bohvetet (*Polygonum Fagopyrum*), silfvergrått 100 kg. Kr. 18.—, kg. Kr. 0.25.

Bohvetet har den stora fördelen med sig att det trifves på den lösa, magra jorden och ger där god afkastning. Utsås med fördel ensamt, men kan äfvenledes odlas tillsammans med majs, spergel eller senap.

Foderkål (*Brassica oleracea acephala*).

Träd- eller kokål kg. Kr. 2.50.

Foderkål är en af de mäst smakliga grönfoderväxterna. Lämna på kraftigt gödslad, myllhaltig lerjord mycket godt resultat. Säs såväl på drill som på plan jord.

Kinesisk Oljerättika (*Raphanus chinensis oleifera*).

Svenskt frö	100 kg. Kr. 50.—, kg. Kr. 0.55.
Tyskt »	» » 40.—, » » 0.45.

Den kinesiska oljerättikan är kanske vår mäst gifvande grönfoderväxt och har under de senare åren ådragit sig stor uppmärksamhet såväl genom sin höga afkastning som snabba växtlighet. Odlas med mycket stor fördel på trädan såväl för grönfoder som gröngödning. Är äfven mycket lämplig i blandning med spergel, bohvete, blodklöfver m. fl. sorter. Utsädesmängd vid enbar sådd är 50 kg. pr har.

Majs (*Zea Mays*).

Amerikansk hästtand	100 kg. Kr. 30.—, kg. Kr. 0.35.
-------------------------------	---------------------------------

Majsen fordrar en god lermylla och skyddadt läge. Vi ha sett den odlad tillsammans med bönor till grönfoder och har gifvit godt resultat.

Raps , sommar, svenskt frö	100 kg. Kr. 40.—, kg. Kr. 0.5
---	-------------------------------

Senap (*Sinapis*).

» gul (S. alba)	100 kg. Kr. 55.—, kg. Kr. 0.60.
» brun (S. nigra)	» » 75.—, » » 0.85.

Senapen växer lika hastigt som följande och i blandning med densamma utgör den ett värderikt foder. Vid odling af denna bör man dock hindra den från att sätta frö, ty den kan då lätt bli ett farligt ogräs. Utsädesmängd vid enbar sådd 40 kg. pr hektar.

Spergel (*Spergula*).

» hög (S. arvensis maxima)	100 kg. Kr. 26.—, kg. Kr. 0.30.
» låg (S. » sativa)	» » 20.—, » » 0.25.

Båda äro goda foderväxter med högt fodervärde och mycket snabbväxande. 6—7 veckor efter sådden kan man redan börja afslå desamma. Odlas med fördel på trädan tillsammans med bohvete, senap, hafre m. fl. Utsås ung. 20 kg. pr hektar. Äro mycket gifvande foderväxter, isynnerhet på sandjord och kunna användas till grönfoderskörd, gröngödning, höberedning (men torka mycket långsamt) och till färbete.

Wallört (<i>Symphythum asperrimum</i>) frö	5 gr. Kr. 0.75.
---	-----------------

» rotstockar, svenska	100 st. Kr. 7.50, 1000 st. Kr. 50.00.
---------------------------------	---------------------------------------

Storbladig Heracleum (*Heracleum Sphondyleum*).

rotstockar, svenska	1000 st. Kr. 50.00, 100 st. Kr. 7.50.
-------------------------------	---------------------------------------

Heracleum är en mycket storväxt Umbellat, hvars blad ätas af nötkreaturen innan den uppnått $2\frac{1}{2}$ fots höjd. Efter tidig skörd utskjuter den mångåriga roten hastigt nya blad. Växten ger riklig grönfoderskörd flera gånger om året och triffes äfven på stenig mark, såvida jordmänen mellan stenarne är god och ej alltför grund. På sank eller torr mark växer den icke, men väl på några få, 5 å 6 fots höjd öfver lägsta vattenytan. Det är en rikt gifvande foderväxt, hvilken genom sina djupt nedgående rötter upphetar sin näring från betydligt djup under jordytan och väl passar att inplantas i beteshagar.

VI. Diverse Ekonomifrö.**Kummin** (*Carum Carvi*).

Svenskt frö	100 kg. Kr. 60.—, kg. Kr. 0.65.
-----------------------	---------------------------------

Kumminen rekommendera vi till inblandning i fleråriga vallar (1 kg. pr hektar). Den lämnar en värderik krydda åt höet. Äfven till odling för fröskörd tro vi den skulle lämna godt resultat.

Lin (*Linum usitatissimum*).

Äkta Riga, i originaltunnor	pr t:a Kr. 27.—
» » rengjort	100 kg. Kr. 40.—, kg. » 0.45.
Svenskt »	» » 30.—, » » 0.40.

Det äkta ryska linfröet anses vara bättre än vårt inhemska frö och ger bättre tågor. Linet säs ej förr än nattfrosterne äro förbi och bör säs tjockt ända till 150 kg. pr hektar, ty ju tjockare man sår det, desto finare blir linet.

Tobak (*Nicotiana Tabacum*).

» långbladig vanlig	kg. Kr. 4.30.
» Vuelta Abajo, mycket fin sort	5 gr. » 0.50.

VII. Skogsfrö.

Tall, svenskt frö, Grob. c:a 75 % Pris pr 100 kg. Kr. 850.—, pr kg. Kr. 9.35.

Gran, » » » 85 » » » » 225.—, » » 2.50.

Öfriga sorter hållas ej på lager, men anskaffas skyndsammast till moderata priser.

VIII. Fogelfrö.

Bohveté	100 kg. Kr. 18.—, kg. 0.25.	Roffrö och Kanariefrö, blandadt	
Granfrö	» » 250.—, » 2.75.	100 kg. Kr. 40.—, kg. 0.50.	
Hampfrö	» » 25.—, » 0.30.	Raps, sommar	» » 40.—, » 0.50.
Hirs, hvit	» » 40.—, » 0.50.	Sallat-frö,	» » 160.—, » 1.75.
» gul	» » 45.—, » 0.50.	Skalad Hafre	» » 45.—, » 0.50.
Kanariefrö	» » 35.—, » 0.50.	Solros	» » 45.—, » 0.50.
Linfrö	» » 30.—, » 0.40.	Wallmo, blått	» » 65.—, » 0.70.
Majs	» » 30.—, » 0.35.	» hvitt	» » 90.—, » 1.—
Roffrö, småkornigt	» » 45.—, » 0.50.	Myrägg	» 2 75.

IX. Säckar.

Säckar, 75 ctm breda, 130 ctm långa, af bästa juteväf, rymmande fullt 160 liter (= en gammal tunna). 100 st. 75 Kr., pr st. 0.85.

» 48 ctm breda och 120 ctm långa, af god juteväf, men tunnare, rymmande 120 liter (5 kbf.) 100 st. 40 kr., pr st. 0.50,

Då minst 10 st. af hvarje sort tagas, beräknas 100-st. priset.

Rödklöver af amerikanskt frö.

Rödklöver af svenskt eller schlesiskt frö.